

Antanas Zaleskis

**1824–1885 m.
dailininkas ir sukilėlis**

Antanas Zaleskis, baigęs Florencijos dailės akademiją, Kasčiukiškių dvare apsigyveno 1847 metais. Netoliese, Zūbiškių dvare, gyveno jo brolis Ignotas. Abu broliai, garsaus XVIII amžiaus švietėjo Mykolo Zaleskio anūkai, buvo neabejingi savo kraštui. Kasčiukiškėse lankydavosi poetas Jurgis Laskaris, dainininkas Achilas Bonoldis, dailininkas Vladislovas Dmachauskas, kompozitorius Stanislovas Moniuška. Tačiau labiausiai Kasčiukiškes pamėgo dailininkas Mykolas Elvyras Andriolis, laikęs jų šeimininką ne tik bendraminčiu, bet ir dailės mokytoju. Šiuos žmones siejo ne tik jodinėjimas, išvykos, intelektualus bendravimas, bet ir rūpinimasis Tėvynės likimu. A. Zaleskis nuo 1862 m. rudens priklausė Lietuvos provincijos komitetui Vilniuje, dalyvavo jo posėdžiuose, buvo paskirtas apygardos viršininku Trakų apskrityje. Abu broliai 1863 m. pradžioje teikė besitelkiantiems sukilėlių būriams maistą ir apavą, kvietė jaunimą burtis. Tačiau 1863 m. sausio 26 d. A. Zaleskis buvo įskustas, sausio 29 d. suimtas ir vasario 10 dieną kartu su sūnumi ištremtas į Viatką. O jo draugai kovėsi sukilėlių gretose. 1867 m. jam buvo leista sugrįžti iš tremties, tačiau be teisės gyventi Lietuvoje. Gyveno Varšuvoje, Krokuvoje, Florencijoje. M. E. Andriolis ir J. Laskaris užsienyje ne kartą buvo susitikę, o išskirti tolimesnių maršrutų, susirašinėdavo. A. Zaleskis turėjo įtakos ne tik M. E. Andrioliui, bet ir kitiems to meto dailininkams. Jis iliustravo Adomo Mickevičiaus, Verleno Polio, Teofilio Lenartovičiaus, Konstantino Tiškevičiaus ir kitų autorių kūrinius. Daug iliustracijų sukūrė Jono Kazimiero Vilčinskio „Vilniaus albumui“. Kūryboje, kaip ir gyvenime, buvo romantikas, žmogaus esmę ir jo asmeninę laimę siejęs su Tėvynės likimu.

V. Girininkienė

Kaišiadorių rajono savivaldybė

Palomenės kultūros centras

1863–1864 m. sukilimui atminti

Renginių ciklas

Rėmėjai

**Kultūros rėmimo fondas
Kaišiadorių kredito unija
„Senosios Gegužinės ūkis“**

Maketas:
V. Klein

2013